

2 CORINTIOS

Ate queti, tuo چea niirica wāmepu, Pablo, cū yee maquere
díamacū cū ca یiriquire nii. Ména Corinto macārā pea Pablo bharo
cū ca tūgoenarique pairo cāre tii nūnua waaupa. Jīcārā Corinto
macārā Jesucristore ca tuo nūnjeerā, Pablo, Jesús yee quetire wede
doti cojoricu cū ca niirijere, “Yee یimi,” ii jho waaupa.

To biro cāja ca یiriquiretutu jañuri cājare cū ca wede majorique
nii. To biro cājare یicā, nūcā mūjare yu mai jañu, cū ca یiriye mena,
tūgoenā چea niiricaro tii ate queti.

To biro cāre cāja ca ii coterique to ca nii pacaro, “Añurucu” ii tūgoenā
queno, nūcā Corintios cāa to biro cū ca یiricarā nii pacarā cāre cāja
ca mairiquere wede nūnua waa. Cū ca owa jhorucurore birora tiigh
(1.1-11), Corinto macārā Jesús're ca tuo nūnjeerā mena cū ca biiriquere
wede yapano, nūcā cū yee maquere ca wede pairicarāre, “O biirije ca
biiro macā to biri wāmepu cājare ii owa cojoupi,” ii wede majio.

To biro ñañaro cāre to ca bii cote pacaro, aperā yee maquere cū ca
tūgoenā yerijāatiriquere wede. Nūcā “Cristore ca tuo nūnjeerāre,
Judea macārā Cristore ca tuo nūnjeerā cāja ca boorijere cājare tii
nemoña,” cū ca یiriquiretutu wede (caps. 8—9).

Jīcārā Pablore, “Watoara Jesucristo yee quetire wederi maju
yu nii” ii dito yujumi, cāre ca ii wede pairicarāre, cū ca biirijere
díamacū wede majio, nūcā cāja majuropeera “Cristo, cū yee quetire
cū ca wede doti cojoricarā jāa nii,” ii ditocāri, cāja ca یiriye peere
Corinto macārā cāja ca tuo nūnjeero cāja ca tiirugariquere wede
majio yapano cojomí (10.1—13.10).

Puati Corinto macārāre Pablo cū ca queti owa cojorica pūuro

Añu dotirique

1 ¹Yu Pablo, Umureco Pacu
cū ca booro mena, Cristo
Jesús yee quetire wederi maju,
Umureco Pacu yaarā, Corinto

macā macārāre, nūcā Acaya
yepa niipetiro ca nii cojorā
Jesucristore ca tuo nūnjeerā
niipetirāre, Timoteo mani yee
wedegu mena,^a mūjare jāa añu
doti cojo.

^a 1.1 Timoteo manire birora Jesucristore ca tuo nūnjeegu.

²Umureco Pacu mani Pacu, Wiogu Jesucristo, cū yee añurijere, añuro jicāri cōro niiriquere, mūjare cūja tiicojato.

Pablo ñañaro cū ca tamuorique

³Umureco Pacu mani Wiogu Jesucristo Pacu, mani Pacu ca ía maigh, to birora mani ca tugoeña tutuacōa niiro ca tiigu Umureco Pacure mani baja peoco. ⁴Cūra niipetirije ñañaro mani ca tamuoro mani ca tugoeña bayiro manire tiimi, mani cāa, ñañaro ca tamuorāre Umureco Pacu mani ca tugoeña bayiro manire cū ca tiiricarore birora cūja ca tugoeña bayiro cūjare mani ca tiipere biro iigu. ⁵Cristo ñañaro cū ca biiricarore biro ñañaro mani ca bii nūnjeerore birora, ñucā to birora cū jhorira tugoeña bayirique cāare mani cuso. ⁶Ñañaro jää ca tamuojata, tugoeña bayi, mūja ca bii ametua nucāpere iirā jää bii. Ñucā Umureco Pacu jää ca tugoeña bayiro cū ca tijata, mūja cāa, jää ca biirore biro ñañaro tamuorā tugoeña bayi, ñucā, mūja ca biipere iiro bii. ⁷To biri mūja yee maquēre jää ca tugoeña yue niirijea, díamacura nii. “Jääre biro ñañaro cūja ca tamuorore birora, ñucā to birora Umureco Pacu jää ca tugoeña bayiro, cū ca tiirije cāare choma,” mūjare jää ii maji.

⁸Yu yaarā, Asiapure ñañaro peti jää ca biiriquere mūja

ca majiro jää boo. Būaro peti ñañaro, do biro pee bii tugoeña bayiya maniro jääre biiwu. “Catirāra mani tua waarucu,” iirique maniropu jääre biicawu. ⁹Cūja ca jīa cōacāparāre biropu jää tugoeñawu. Ate pea, jää majuropeera “Ca tugoeña bayirā jää nii,” jää ca ii tugoeña niirijere, “Biiti, Umureco Pacu ca bii yairicarāre cūja ca cati tuaro ca tiigu peere ca tuo nūnjeeparā mani nii,” cūja ii tugoeña majijato iiro jääre biiwu. ¹⁰Umureco Pacura jääre ametuenewi. Ñucā jääre ametuerucumi, uwiorije ñañaro bii yairiquere, “To birora jääre ametuenecā nūnwa waarucumi, ¹¹jääre mūja ca juu bue nemojata,” jää ii tugoeña yue. Paú jääre cūja ca juu bue boajata, Umureco Pacu yeere añurije jää ca ñeeriye jhorí, ñucā paú “Añu majuropeecā,” cūre iirucuma.

¿Nee tiigu Corintopure cū waatijapari?

¹²Jää peera jää ca Ȑjea niirije, jää ca tugoeña niirijepu, ati yepare niirā, añuro petira mūja mena niirā, Umureco Pacu, añurije díamacū iirique cū ca tiicojorie jhorí, “Añuro mani bii niiupa,” jää ca ii tugoeña majiro jääre ca tiirije jhorí, jää ca Ȑjea niirije nii. Jää ca biirique cuti niirijea, bojoca majirique jhorí menara ca biirije méé nii, Umureco Pacu añuro cū ca tii bojarije mena pee jää ca

bii niirije nii. ¹³Bue majiti, tħo puoti, mħaja ca biipe ħnopura jāa owa cojoti. Teere aňuro mħaja ca tħo puo peticoapere yu yue, ¹⁴mee jīcā wāmeri jāa ca biirijere mħaja ca tħo puocoarore birora, mani Wiogħi Jesùs cū ca tua doori rwmħre, “Cūja jħorġi to biro ca biirā jāa nii,” mħaja ca īirore birora, jāa pee cāa, mħaja yee jħorġi to birora jāa iż-żugoeñarucu.

¹⁵Atere, “To birora biirucu,” iż-żi, mħaja peere yu īa jħogħi waaraġġa tħogħeñamiw, to biro biigħi, pħati mħejre yu ca īapere biro iż-żi. ¹⁶O biro jīi, Macedonia pħwa waagħi mħejre īa ametuha waa, nħucā Macedonia ca niiricu tua doogħi cāa mħejre īa, yu ca biipere biro iż-żi. To biro yu ca bħiġi, Judea pħwa yu ca waaro, yħar mħaja tħi nemo cojbojacupa. ¹⁷Atere, “To biro yu biirucu,” iż-żi, Ɂ-aňuro tħogħeñatigħu yu iċċabu jaġapari? “To biro yu biirucu,” cū ca īriżi jecċiā wāmera tħogħeñatigħu, “Yu waarrucu,” iħucā pacagħi nħucā, “Yu waattu,” iż-żi, “Mħaja iż-żi tħogħeñati?”

¹⁸Umħareco Pacu cū ca īirore biro ca tiigħi cū ca niirore birora, aňurije queti mħejre jāa ca wederique, “O biro nii,” iħucā pacagħi, “To biro méé nii,” īriqu meé nii. ¹⁹Umħareco Pacu Macu Jesucristo, Silvano, Timoteo, to biri yu, mħejre jāa ca wederiċha ca wajogħi meé

niimi. “Ūgħi,” iż-żi pacagħi, “Biiti,” ca iż-żi meé niiupi. Cristora to cānacā tiira, “Ūgħi” wado niċċab.

²⁰To biri, Umħareco Pacu “To biro yu tiirucu,” cū ca īriqu, niipetir ġi Cristorena bii eaupa. Ate jħorġi, Umħareco Pacure bħala peo nħuc ħażżeen, “To birora to bijjato,” mani iż-żi, Cristo jħorġi.

²¹Umħareco Pacura jāare, mħejre, Cristo yaarā mani ca nii tutuċā niiro manire tiimi. Cura manire beje, ²²cū yaarā mani ca niiro tiiri, Aňuri Yerire mani yeripu cūupi, “To biro yu tiirucu,” cū ca īriqu, mani ca bħapere tiicojo jħugħegħi.

²³Umħareco Pacu cāare yu ca biirijere cū ca majiro tiiri, ca tħogħeñ bayigħi niiri, “Nañaro cūjare iż-żi biro yu iż-żibocu” iż-żi, Corintopħre yu waati ménha. ²⁴Biirāpħa jāa, díámacu mħaja ca tħo nħuc ħażżeen niirijere dotirā meé jāa iż-żi. Jāa ca boorijea aňuro unction niiri que mena cūja nijjato iż-żi pee doca, mħejre jāa ca tħi nemorħgarije nii. Mee, díámacu tħo nħuc ħażżeen jħorira, mħaja tħogħeñ bayi nii.

2 ¹Ate jħorġi, “Cūja ca tħogħeñarique pairo yu tiibocu,” iż-żi, ca waatipi niicu, yu iċċawha. ²Mħaja, yu ca tħogħeñ unction niiri ca tiirāre, mħaja ca tħogħeñarique pairo yu ca tħiġi, Ɂ-noa pee yu ca tħogħeñ unction niiri cūja tiibogħajati? ³To biri, yu ca tiiricarore birora mħejre yu owa cojowha, mħaja

^b **1.19** Jesucristo yee aňurije queti jāa ca wederijere jāa waqtati.

puto yu ca earo, yu ca unctionea niiro ca tiiboricarā yu ca tugoeñarique pairo yare tiirema iigu, “Yu ca unctionea niirije maja niipetirā maja ca unctionea niirijera nii,” ii tugoeñari.

⁴Buaro tugoeña pai yeri bate, otirique mena yu owawu.

Biigwua maja ca tugoeñarique pairo tiirugu méé majare yu owa cojowu. Buaro majare yu ca mairije peere caja majijato iigu, to biro yu tiiwu.

Ñañaro cūre ca ii ajenericure Pablo cū ca acoborique

⁵Jicā, yu ca tugoeñarique pairo cū ca tiijata, “Yu jicárena tiigu méé tijjapi,” ii nemo jañuri yu ca tiijata, maja pee docare niipetirāpurenma maja ca tugoeñarique pairo tijjapi.

⁶Mee, maja pau jañuropura cūre maja ca tuti bojoca catiorique menara añucā. ⁷Mecūra, ñañaro cūre maja ca tiiriquere acobo, cū ca tugoeña bayiro cūre tii nemo, tiiya, buaro jañuro cū ca tugoeñarique pai yeri batetipere biro iirā. ⁸To biri, “Cūre maja ca mairijere cūre iñona ñucā,” majare yu ii. ⁹Mee, aterena iima iigu, majare yu owa cojowu, “Yu ca tii dotirije niipetirore ca tii nñuhjeerāra caja niimiti,” ii majirugu. ¹⁰Ñañaro ca tiigure, ñañaro cū ca tiiriquere maja ca acobogure, yu cāa to biro cū ca tiiriquere yu acoborucu. Jicā wāme acoborique to ca nijata, majare iima iigu, Cristo cū ca īa

cojorore mee teere yu acobocāwū, ¹¹Satanás manire cū ca tii camota niitipere biro iigu. Tee añuro mani maji, Satanás ñañaro mani ca tiiro cū ca tii buiyee majirijere.

Troas'pure Pablo cū ca nii majitirique

¹²Troas macāpure Cristo yee añurije quetire wederugu yu ca earo, Wiogu yeere yu ca padepa añuro peti bii eamiwu. ¹³To biro to ca bii pacaro, yu yee wedegu Titore yu ca bua eatirije niima iiro, yu yeri yu ca tugoeña niirijepa añuro nii majitiwu. To biro biima iigu cūjare waarique uwi, Macedonia pee yu doocā doowu.

Cristo juori ca bii ametua nucārā

¹⁴Añu majuropeecā Úmureco Pacu Cristo juori, to cānacā tiira ca bii ametua nucārā mani ca niiro cū ca tiirije, ñucā mani juori niipetiri taberipu ca juti añurije ca juju baterore birora, añurije quetire caja ca majiro bii nñuwa waa. ¹⁵Mania, Úmureco Pacure ca juti añurije Cristo cū ca joe juti añu mñenerijere biro mani nii, ca bii yaiparā, ñucā ca ametuaparā watoare. ¹⁶Ñañaro ca bii yaiparāra, ate ca juti añurije ca juju baterijea, ca jujurije ca punirijere biro nii. Ca ametuaparā peera caticōa niiriquere ca tiicorije nii. ¿Niru peti cū niiti, atere ca tiipu peti ca niigu?^c

¹⁷Aperā pau caja ca tii nucū

^c 2.16 “Mani, mani nii, teere ca tii majiparā uñoa,” iigu cū ca iirique nii.

yujurore biro, Ùmureco Pacʉ yee quetire jāa noni wapa taa nucū yujuti. To biro titirāra, Ùmureco Pacʉ cā ca tiicorjicarā jāa ca niirore birora, cā ca īa cojorore díamacā jāa wede, Cristo mena ca niirā niiri.

**Wāma wāme maquēre
paderi maka**

3 ¹ ¿Atere o biro iirā, jāa yee maquērena añuro ii jħo waarrā jāa iiti nucā? ¿Jīcārā cāja ca tiirucurore biro, “Añu majuropeecāma,” ii wede majio owa cojorica pūurore mħajre tiicojo, nucā mħaja pee cāare tii pūurore jāi, ca tiiparā jāa niiti? ²Mee mħajra jāa yeripʉ owariquere biro ca niirijere jāa ca wedericāra niiri, queti owa cojorica pūurore niipetirā bue, maji, cāja ca tiirore birora niipetirā maji, bue, cāja ca tiirā mħaja nii. ^{d 3}Añurije quetire jāa ca wederique jħori, īa majircarora Cristora cā ca owa cojorica pūurore biro mħaja nii. Biirāpħa, owaricagħu mena owarica pūurore biro méé, Ùmureco Pacʉ to birora ca caticōa niigħu yu, Añuri Yeri mena, cā ca owaricarā mħaja nii. Nucā ħtā pīpħ doti cūuriquere owa tuurique ca niirore biro méé, bojoca yeripħrena owa tuugħure biro cā ca tiiricarā mħaja nii.

“Cristo jħori, Ùmureco Pacʉ “To birora tiirucumi,” iiri, atere

“To birora biirucu,” jāa ii. ⁵Jāa majuropeera, “Ca majirā jāa nii,” jāa iiti. Ùmureco Pacʉ cā ca majorije nii. ⁶“Wāma wāme yu tiirucu,” cā ca iiriquere cāja wedejato iigħu manire majiowi, doti cūurique maquē méére, Añuri Yeri cā ca tii niirije maquē peere cāja wedejato iigħu. Doti cūuriquea, “Bii yairicaro ca tiirije nii,” Añuri Yeri pea caticōa niiriquere tiicojomi.

⁷Doti cūurique bii yairicaro ca tiirije, ħtā pīpħ owa tuurique ca niirique ca peti nħanha waape nii pacaro, bħaro ca boe baterije mena, tee ca boe baterije Moisés díamacāre ca boe cōa tuuro,^e israelitas cāja ca īa āpōtio majitiro ca bii earique to ca nijjata, ⁸¿Añuri Yeri cā ca queti jee dooriġe peaq teet ametħennero ca boe baterije mena to eatibogajati? ⁹Bii yairicaro ca tiirije añuro ca boe baterije mena ca bii earique to ca nijjata, añuro mani ca niiro ca tiirije pee doċa teet ametħennero ca boe baterije mena niirucu. ¹⁰To cōro ca boe baterije mena ca nii earique nii pacaro, Jesucristo yee queti ca boe baterije ca nii majuropeerije menare ii cōoñajata, mani majuropeecā. ¹¹Ca peti nħacāpe cāa, ca boe baterije mena ca nii earique to ca nijjata, to birora ca niicōa niipe pee doċa, ametħene jañuro ca boe baterije mena niirucu.

^d 3.2 “Mħajra mħaja nii jāa yaa pūuro queti owa cojrcia pūuro, jāa yeripu owa tuuricarā nii, niipetirā maji, bue, cāja ca tiirā.” ^e 3.7 Ex 34.29.

¹²“To biro biirucu,” ca ñi yuerā niiri, Jesucristo yee quetire uwiricaro maniro jää wede. ¹³Ca boe baterije ca peti nñunha waaro israelitas ñarema ñigü, Moisés cū diámacüre juti quejero mena cū ca bñatoricarore biro jää tiiti. ¹⁴To ca bii pacaro, cūja ca tño maji niimirijepü tño nñunjeerugatiupa. To biri meçürípü cääre ca nii juoriquere cūja ca buemijata cääre, tii quejerora cūja ca tño majitiro cūjare tiicöa nii. Cristo yee añurije queti juori wado tii quejerore ami cōa majirique nii. ¹⁵Mecürípü cääre, Moisés cū ca owa cūurica pñurorire cūja ca buemijata cääre, cūja ca tño maji niimirijepüre tii quejerora cūja ca tño majitiro cūjare biicöa nii. ¹⁶Biropü, Jesucristore cūja ca tño nñunjeerora, tii quejerore ami wooricarore biro cūjare biirucu. ¹⁷Wiogü, Añuri Yeri niimi. Wiogü yuu Añuri Yeri cū ca niiri tabere añuro niirique nii. ¹⁸To biri mani niipetirä, mani díamacüre ca bñatori quejero ca cñotirä niiri, eñoro ca biirore birora, Wiogü cū ca añu majuropeerijere mani bau iñó, Wiogü Añuri Yeri ca niigü cū ca tii nemorije mena bñaro jañuri, cū yee ca añu majuropeerijere cüre biropü mani cñuo nñunha waa.

Jesucristo yeere wederi maja

4 ¹Atere ñima ñirä, Ùmureco Pacü cū ca ña mairije juori, ate paderiquere cū ca tii dotiricarä niiri jää padé jütiiti. ²Boboro, yaioropü tiirique niipetirore jää booti. Ñi ditorique mena tii, Ùmureco Pacü wederiquere no ca boorijerena wede nucü yuju jää tiiti. Díamacü maquère ca niirore biro wederi, niipetirä cūja ca tñogoeña niimirijepü Ùmureco Pacü cū ca ña cojorore, “Díamacüra ñima,” cūja ca ñi majiro jää tii. ³Añurije queti jää ca wederije ca tño puo majiña manirije to ca nijjata, ca tño puo majiña manirijera nñiro bii, ñañaro ca bii yaiparära. ⁴Ati yepare ca doti niigü Satanás, ca tño nñunjeetiräre cūja ca tño maji niimirijepüre tii maa wijio nñcõcäupi, Ùmureco Pacü cū ca baurije ca niigü, Cristo do biro ca tiiya manigü yee añurije queti ca añu majuropeerije peere tño nñunjeerema ñigü. ⁵Jää, jää yee maquërena jää wedeti. Wiogü Jesucristo yeere jää wede. Jää, Jesús yee juori, mñjare ca padé coterä jää nii. ⁶Ùmureco Pacü, ca naitarijerena, “Boeya,”^f ca ñiricüra cū ca boe baterijere jää yeripü ca ñaajää nñcäro jääre tiiwi, Ùmureco Pacü cū ca nii majuropeerije Cristo menapü

^f 4.6 Gn 1.3.

că ca boe baterijere jää ca majipere biro ūigū.

Díamacă tuo nacă buorique menara cati niirique

⁷Ate añurije quetire, jää upuri diirurire biro ca niirijepă jää căo, niipetiră, tee ca tutua majuropeerije jää yee méé ca niirije, Umureco Pacă yepă ca doorijere căja ūajato ūiră. ⁸Niipetirije ñañaro tamho pacară, jää tûgoeniarique paiti. Tûgoeniarique pai pacară, “Do biro mani tii majiricaro mani,” jää ūiti. ⁹Ñañaro căja ca tiiruga nñunjeară nii pacară, jää waa weo ecoti.^g Ñañaro jääre tiică pacară, jääre tii yaio majitima. ¹⁰Noo jää ca waari taberi cōro, Jesús ñañaro că ca biiricarore birora jääre bii, jääpure Jesús că ca cati niirije căa to bii bau nijjato ūiro. ¹¹Jää cati niiră, Jesús yee jħori to birora căja ca jīaruga nñunjeară niicără jää bii, jää upuri ca bii yaipa upă menara Jesús că ca cati niirije căa to bii bau nijjato ūiră. ¹²O biri wāme bii jäära, jää ca bii yaipe. Mūja peera mūja ca caticăa niipe bii.

¹³Umureco Pacă wederique o biro ūi: “Yū tuo nñunjeeuw; to biri yū wedewu,” ūi.^h Jää căa, to biri wāmera díamacă tuo nacă buo yeri cūtiri, díamacă jää tuo nñunjee, to biri añurije quetire jää wede, ¹⁴Wiogă Jesús că ca

cati tuaro ca tiiricăra, mani căare că menara mani ca cati tuaro tiiri mūja mena jīcări că putope manire jee waarcumi, că putope manire că ca jee waapere majiri. ¹⁵Añuro mūja ca niipereⁱ ūima ūiră, ate niipetirije ñañaro jää tamho, Umureco Pacă că ca īa mairije, paupure to ca bii ea nñunha waaro paă bojoca, Umureco Pacă că ca aňu majuropeerijere, “Aňu majuropeecă,” căja ūijato ūiră.

¹⁶To biri jää tûgoenă yapa puati. Jotoa peera ca upă tutuati nñunha waaraă nii pacară, jää ca yeri jāñarije peera buaro jañuro jää tûgoenă bayi nñunha waa. ¹⁷Ate ñañaro biirique jää ca tamuorije yoari méé ca ametuarijea, ca aňu majuropeerije, ametuenero to birora ca niicăa niirijere ca búa eapară jää ca niiro tii. ¹⁸To biri ñañaro jääre ca biirijerenā jää īa nñunjeevăa niiti. Jiro jää ca biipepure jää īa cojo yue nii. Bau niiro ca bii niirijea ca ametuarije nii. Ca bautirije pea to birora ca niicăa niirije nii.

5 ¹Mania, ati yepa macă wii, yoaro ca niitiri wiire biro ca biiră niiri, mani upă to ca bii yaicoajata, emħaropă macă wii, bojoca méé căja ca tiirica wiire, Umureco Pacă că ca tiirica wii, to birora ca niicăa niiri wiire mani ca cħorijere mani maji.

^g 4.9 Jää mena macără jääre waa weocoa, jää wapară pea ñañaro jääre tiiruga nñunjee căja ca biimjata căare, Umureco Pacă pea jääre waa weotimi.

^h 4.13 Sal 116.10. ⁱ 4.15 Mūjare maima ūiră.

²To biri emharopu mani ca niipa upu peere buaro wajoarugama ñirā, pato wācārique mena mani bii nii. ³Ati upu ca juti wetiricarā nii pacarā, juti manirāra niicā, mani biitirucu. ⁴Ati yepare yoaro ca niitiri wiire biro ca niiri upu mena nii pato wācā niima ñirā, mani jaticoa. Biirāpu upu tii yaiocāriquepu mani booti. Biitirāra wāma upu pee juti weticāri, bii yairiquere, caticōa niirique pee ca bii wajoa nūcāro mani boo. ⁵Umureco Pacura niimi, to biro ca biiparā mani ca niiro tii, ñucā “To biro yu tiirucu,” cū ca ñiriquere mani ca bua eapere biro ñigu, cū yu Añuri Yerire tiicojo jugue, ca tiiricu.

“To biri, “To birora biirucu,” mani ii tugoeña bayicōa nii; ména, ati upu mena cati niirā, Wiogu putore mani niiti. “To biri mani ca ñarije juori méé, díamacu mani ca tuo nucu buorije juori pee mani cati nii. ⁸Biirāpu, “To birora biirucu,” mani ii, to biri Wiogu mena niirā waarrugārā ati upure mani waa weorugami. ⁹To biri cati niirā cāa, ñucā bii yairi jiropu cāare, Wiogu cū ca ña bijejarijere ca tii niiparā mani nii. ¹⁰Niipetirā, Cristo cū ca ña beje niiri tabepure mani ca eapera niiro bii, mani ca niiro cōrora ati upu mena cati niirā, añurije, ñañarije, mani ca tii niirique wapare buarugārā.

Umureco Pacu mena añuro niirique queti

¹¹To biri, “Wiogure ca ii nucu buopera nii,” ii majiri, niipetirāre cūja ca tuo nūnueero jāa tiiruga. Jāa ca niirique cūtiriea Umureco Pacu cū ca majirije nii. Muja cāare, “Teere majirucuma,” jāa ii yue. ¹²Ñucā jāa yee maquērena, “O biro ca biirā jāa nii,” mujare ñirā méé jāa ii. Muja peere, jāa juori, “O biro ca biirā jāa nii,” cūja ñijato ñirā pee, to biro mujare jāa ii, yeripu tugoeñariquere majiti pacarā, bojoca bauriquerena ñari, “To biro biima,” ca ñirāre muja ca yuu majipere biro ñirā. ¹³Ca mecumura jāa ca nijata, Umureco Pacu yee juori to biro jāa bii. Jāa ca mecumujata, añuro muja ca niipere ñirā jāa bii.

¹⁴Jicura niipetirāpure cū ca bii yai bojariquere, ñucā to biicāri niipetirāpura ñañarije cūja ca tii niircuriquere cūja ca bii yai weoriquere mani ca tuo majiri tabe mena, Cristo cū ca mairije pee manire doti niiupa. ¹⁵Cristo, niipetirāpure bii yai bojaipi, to birora ca caticōa niiparā,^j cūja ca booro re biro tii niitirāra, cūja yee juori bii yai, cati tua, ca biiricu yee peere cūja tii nijato ñigu.

¹⁶To biri jāa pea, jicu peerena ati yepa macārā cūja ca ñirore biro jāa iiti. “Ména, jugueropure Cristore to biri wāmera jāa

^j 5.15 Jesucristore ca tuo nūnueero, cūja ca caticōa niipere cuoma.

“*ñirucumiwh*,” mecūra to biri wāme jää ñiti yua.¹⁷ Jícū uno Cristo mena ca niigūa, ca tugoeña yeri wajoaricuph niimi. To biri j̄aguero cū ca tiirucuriquere wajoari, wāma, añuriye wado tii niimi.¹⁸ Ate niipetirije, Ùmureco Pacu cū ca tiiriye nii, Cristo j̄uori cū mena añuro mani ca niiro tiiri, cū mena añuro niirique quetire jääre wede dotiwi.¹⁹ Ate nii, Cristo j̄uori Ùmureco Pacu, cū majuropeera, ati yepa macārā cūja ca ñañarije wapare, “To biro bii,” iiricaro maniro cū mena añuro cūja ca nii earo cū ca tiirique. Jää peera, tee añuro nii earique quetire jääre wede majio dotiwi.²⁰ To biri Cristo yee quetire wede bojari maja^k ca niirā niiri, Ùmureco Pacu majuropeera, jää menapu mūjare cū ca wede majio niirore birora Cristo wāme mena, “Ùmureco Pacu mena pee niiñā ñucā,” bħaro mūjare jää ñi.

²¹ Jesucristoa, jícā wāme uno peera ñañarije tiitiipi. To ca bii pacaro mani yee j̄uori Ùmureco Pacu pea ñañarije ca tiiricure ca tiigure biropu ñañaro cū ca tamuoro cūre tiiupi, cū j̄horipu ñañarije manirā Ùmureco Pacu manire cū ca ñapere biro iigū.

6 ¹To biri jää, Ùmureco Pacu yeere pade nemori majare birora, “Ùmureco Pacu cū ca añu majuropeerijere cū ca ñoriquere to birora tuo ñami

yaio, biiticāña,” mūjare jää ñi.

²Owariqueph o biro ñimi:

“Yū ca tii nemori tabe ca niiro mure yū tħowu. Ametħarica rħumure mure yū tii nemowu,” ñimi.^l

“Mecūra nii Ùmureco Pacu cū ca tii nemori tabe. ¡Mecūra nii, ametħarica rħumu!” mūjare yū ñi.

³Jää paderiquere ñañaro ñi wede paibocuma iirā, jícū unorena ñañarije tii ñño nucū yuju, jää tiiti. ⁴To biro tiitirāra, ñañaro tamu, apeye uno cħorugħa, do biro bii majiñā maniro jääre bii camota,⁵ jääre bape, jääre tia cū, ñañaro jääre ñi acaro bui tuti, bħaro padē bħaña, aħħa boa, cāniri mée bii, jää ca biirije niipetirijere tugoeña bayi, jää ca bii niirije menara Ùmureco Pacu yeere ca paderā jää ca niirijere jää ñño. ⁶Ñucā añuro jää ca niirije, díámacū maquere jää ca majirije, jää ca tugoeña bayirije, jää ca bojoca añuriye, Añuri Yeri jāapure cū ca niirije, ñi ditoricaro maniro jää ca mairije, ⁷díámacū jää ca wederije, Ùmureco Pacu cū ca tutuarije jāapure ca niirije mena jää tii nemo nii. Ñucā díámacū ca niirije menara beju cħti, bojoca tooye cħti, jää bii.^m ⁸Jícātiri jääre nucū bħo, ape tabera ñañaro jääre ñi, jícātiri jää yee maquere añuro wede, ape tabera ñañaro jääre wede pai, ñucā ca ñi dito pairare ca iirāre

^k 5.20 Embajadores de Cristo. ^l 6.2 Is 49.8. ^m 6.7 2Co 10.4; Ef 5.10-18.

biro jääre ñima, díamacă jää ca ñiriye to ca nii pacaro.⁹ Añuro căja ca majiră jää ca nii pacaro, căja ca majitiräre ca tiiräre biro jääre tiima. Ca bii yairäre biro nii pacară, jää cati, paa ecocă pacară jää diati.¹⁰ Tugoeñarique pairäre biro nii pacară, to birora jää ujea niicōa nii. Ca apeye maniräre biro nii pacară, paure, ca apeye pairă căja ca niro jää tii. Ca apeye maniräre biro nii pacară, niipetirije jää çuo.

¹¹ Jää yaară Corinto macără, ca nirore biro măjare wede, ñucă buaro măjare mai, jää biiwu.¹² Măjare jää ca mairijere jää yaioti, măja pee măja nii, to biro jääre ca biiră.¹³ To biro wado mani ca ameri biipere biro iigă, yă punare ca iigăre biro: "Măjare yă ca maire birora, măja căa yure maiña," măjare yă ii.

**Umureco Pacă ca catigu
yaa wii mani nii**

¹⁴ Jesucristore ca tuo nunueeră ñañaro tiiruga tugoeñari căja ca tiirijere ameri tii nemo bapa cütiticăna.ⁿ Añurije, ñañarije menare bapa cüti majiti. Ñucă ca boerije căa, ca naitiarije mena nii majiti.¹⁵ Cristo căa Satanás^o mena wede peni bapa cüti majitimi.

Jesucristore ca tuo nunueeră, Jesucristore ca tuo nunueetiră, jicăro peere biro tugoeñatima.¹⁶ Mani, Umureco Pacă yaară, weericaräre mani nucă buoti, Umureco Pacă ca catigu, manipure că ca niro macă. Umureco Pacăra:

"Căja mena nii, căja watoara waa yuju,
căja Umureco Pacă nii,
căja pee căa yă yaa pooga macără nii, biirucuma,^q că ca iiricarore birora."^p

¹⁷ To biri o biro ii nemomi:
"Ñañarije ca tiiräre camotati,
ñaañarije căja ca tii nirojere tii nunueeticăna.

Ñañarijere tiiti majuropeecăna. To biro măja ca biiro, yă pea măjare yă neerucu.^q

¹⁸ "Yă pea măja Pacă yă niirucu.
Măja pee căa, yă puna, yă puna romiri, măja niirucu,^r iimi Uru, niipetirijepure ca doti tutua niigă."^r

7 ¹ Yă yaară, ate "O biro yă tiirucu," că ca iiriquere ca cüoră niro, mani upure, mani ca cati nirojere, ca ñañorijere ca tiitipară mani nii, Umureco Pacă că ca dotirijere tii nunuee, mani bii nunua waaco, ca ñañarije manirăpă nii earugară.

ⁿ 6.14 En una yunta dispareja (Dt 22.10). Jesucristore ca tuo nunueeră, noo ca boorije ñañarije tiirique unore jää tiire iiră, ca bojoca catipară niima. ^o 6.15 Belial iiro, "Nee ca tiitigă, ñañarije wado ca tiigu," iiro ii. Biropua Satanás'rena iicăro ii.^p 6.16 Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27. ^q 6.17 Is 52.11; Ez 20.34, 41. ^r 6.18 2S 7.14; 7.8; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9.

Pablo cã ca ƿjea niiriique

²Muja yeripu jääre tûgoeññaña petopura. Jicârã uno mena peera ñañaro tii, jicârã uno peerena tii ñaño, jicârã uno peerena ii dito, jää tiitiwu.
³Atere iigw, mujare wede pairugw méé yu ii. Mee jægueropura: "Jää ca mairârâ muja nii, catirâ cää, bii yairâ cää, jicâri mani niirucu," mujare yu iiwu. ⁴Muja yee maquere wede boboti, muja yee jhorí buaro tûgoeñña tutua, yu bii. Niipetirije ñañaro jää ca biirije watoara buaro ƿjea nii, yu ca ƿjea niiriije peti nucâti, yure bii.

⁵Macedoniare ea biirâ, jicâti uno peera jää yerijâatiwu. Niipetirijepura do biro tii majiñña maniro jääre biiwu. Jotoa peera ñañaro jääre cüja ca tiiruga coterije, jää yeri peera uwí tûgoeñarique, jääre niiwu. ⁶To biro jää ca bii pacaro, Umureco Pacu ca tûgoeñarique pairâre, cüja ca tûgoeñña tutuaro ca tiigw pee, Tito jää puto cü ca earije mena, jää ca tûgoeñña tutuaro jääre tiiwi. ⁷Cü ca earije wado mena méé, muja jhorí cü ca tûgoeñña tutuarije menare to biro jää biiwu. Buaro jääre muja ca ïarugarijere, muja ca tûgoeñarique pairijere, yure muja ca tûgoeñarije cääre, jääre wedewi. Ate niipetirije mena nemo jañuro yu ƿjea niiwu.

⁸Yu ca owa cojorica püuro mena muja ca tûgoeñarique paipo tii pacagu, yu tûgoeñarique

paiti. Mujare yu ca owa cojorique jicâ cuu muja ca tûgoeñarique paipo ca tiiriquire majiri, yu tûgoeñarique paipu. ⁹Bii pacagu, meçura yu ƿjea nii. Biigwra muja ca tûgoeñarique paipo ca tiiriique méére, muja ca tûgoeñña pairiquera, muja ca tûgoeñña wajoaro ca tiiriique peere iiima iigw, to biro yu bii. Umureco Pacu cü ca boorore birora muja tûgoeñña paipacupa. To biri jicâ wâme uno peera ñañaro mujare jää tiitjacupa. ¹⁰Umureco Pacu cü ca boorore biro tûgoeñña pairiquea, tûgoeñña yeri wajoa mani ca ametuaro ca tiiriije nii. To biri tûgoeñña pairique uno méé nii. Ati yepa maquê jhorira tûgoeñña pai nucu yujuriquea, Umureco Pacure camotati, bii yai nucâricaro ca tiiriije nii. ¹¹Umureco Pacu cü ca boorore birora muja ca tûgoeñña pairique mujare ca biiriquere ïañaquaqué. Tee maquere yu ca owa cojoricarore birora tii, to biro muja ca tiiriquire ameri queno, teere tûgoeñña ajia, tûgoeñña uwí, yure ïaruga, yure mai uwa jeo, ñañarije ca ïericure wede bojocacatio, muja ca tiiro mujare tiiupa. To biro muja ca tirique niipetiro mena, muja menara muja ca ii ñaaajuatiriquere muja ïnoupa. ¹²To biri tii püurore mujare owa cojogu, ñañaro yure ca ïericure, nucu ñañaro ca ii ecoricure tûgoeñari méé, Umureco Pacu cü ca ïa cojorore buaro jääre muja ca mairijere, cüja majuropeera cüja ïa majijato iigw pee, yu owa

cojowu. ¹³Ate niipetirije buaro jañuro jää ca tugoeña bayiro jääre tii. Jää ca tugoeña bayiro jääre ca tiirique ametuene jañuro jää unctiona, Tito cū ca tugoeña bayiro mūja ca tiirique jħorri cū ca unctiona niiro īarā. ¹⁴Mee Titore, mūja yee maquēre, “Cūja jħorri buaro yu unctiona nii,” cūre yu ca tiiriquere, ñāñaro yu ca tuaro mūja tiitijapa. Mūjare jää ca tiirique díamacūra ca niiricarore birora Titore mūja yee maquēre jää ca tiirique cāa, díamacūra nijapa. ¹⁵Mūja niipetirā cūre tuo nħanġej, nħucū buorique mena añuro cūre boca, mūja ca biiriquere tugoeñari, buaro mūjare mai tugoeñami. ¹⁶Mūjare, “Iricarore birora biirucuma,” ii tugoeñari, yu unctiona nii jañu.

Añuro yeri tugoeñari tiicojorique maquē

8 ¹Yu yaarā, meċčra,
Macedonia macārā
Jesucristore ca tuo nħanġeera ā
Umureco Pacu añuro cūjare
cū ca tii nemorijere mūja ca
majiro jää boo. ²Do biro bii
majiña maniro, ñāñaro cūja
ca tamħorije watoara buaro
unctiona nii, apeye mani pacarā, ca
apeye pairāre biro añuro yeri
tugoeñari, cūja ca tii nemorijere
tiicjo niiupa. ³Yu, yu nii, cūja
majuropeera, cūja ca tii bayiro
cōro, ñucā cūja ca tii bayiro
ametuene jañuropu tiicjo,
cūja ca tiiriquere ca īaricu. ⁴To
biri cūja majuropeera, “Jää
cāa, Umureco Pacu yaarāre jää

ca tii nemorūgarijere jääre tii
dotoja,” buaro jääre ii jāwa.
⁵“Tiirucuma,” jää ca ii yuericaro
ametuenero tiiwa. Cūja
majuropeera Wiogħu peere “Mure
jää pade nħanġeerucu,” ii jħo,
jiro jää peere “Mūja ca iirijere
jää tii nħanġeerucu, Umureco
Pacu cū ca boorore biro,” jääre
iiwa. ⁶To biri Titore mūja pħotoru
añurije maquēre tii nemorā,
mūja ca tiicojorijere, “Mū ja jee
neo jħorcarore birora jee neo
yapanogħja,” cūre jää ii cojo.
⁷Mee mūja, aperā ametueneropu
díamacū tuo nħucū buo, añurije
quetire wede majio majiri maja
nii, teere añuro maji, añuro unctiona
niirique mena tii, jääre mai,
mūja tii. Teere mūja ca tiirore
birora tiya, añurije maquēre tii
nemorā mūja ca tiicojorije cāare.

⁸Mūjare dotigu méé yu ii atera.
“Aperā cūja ca tii nemo niirije
menare, mūja cāare díamacūra
mūja ca mairijere mūja ca tii
iñorijere, majiru yu ii. ⁹Mee
mani Wiogħu Jesucristo añuro
cū ca tii bojariquere mūja maji.
Mūjare maima īigħu, ca apeye
paigħu nii pacagħu, mūja yee jħorri
ca boo pacagħu nii eaupi, cū ca
boo pacarije menara mūja pea ca
apeye pairā mūja ca nii eapere
biro īigħu.

¹⁰Mūja yee maquē añurije ca
niipere īigħu, ate maquēre yu
ca tugoeñari wāmere mūjare
yu wede majio. Mee jħuguero
macā cūmapu, mūja ca tii
nemorijere tiicjo, mūjara
mūja tiicjo jħoupa. Biirapu

to birora tiicorā méé mūja tiupa. Tiirūgarique mena mūja tiupa. ¹¹To biri, tiirūgarique mena mūja ca tii nemorūga jūoricarore birora, mūja ca tii nemorūgariquere to birora tiicōa niiña. ¹²Jīcū añuro tiirūgarique mena cū ca cūorije unctiona cū ca tiicorijere añuro īa unctiona niimi Umureco Pacū. Mani ca cūotirije unopura jāitimī.

¹³Aperā peere añuro cūja ca niiro tiicāri, mūja pea ñee jāa manirā niiña, iigū méé yū ii. Jīcāro peere biro mūja ca niipe peere ūima iigū yū ii. ¹⁴Mecūra mūja pea cūja ca cūotirijere mūja ca tiicojopere mūja cho, nūca cūja pee cāa mūja ca cūotiri tabere mūja ca cūotirijere cūja ca tiicojopere chorucuma. To biri jīcāro peere biro mūja chorucu, ¹⁵o biro ii owa tuurique: “Pairo ca jeericū cāa cho ametūnetiwi. Petoacā ca jeericū cāare dūjatiwū,” ca ūirore birora.^s

Titore Corintopū cūja ca tiicojo cojorique

¹⁶Añu majuropeecā Umureco Pacū, mūja yee maquēre yū ca tugoeñarore birora, Tito cāare yure birora cū ca tugoeñaro ca tiiricū. ¹⁷Tito, cūre jāa ca doti cojorije jūori wado méé, cū majuropeera buaro mūjare ca īarūga niigū niiri, unctiona niirique mena mūjare īagū waami.

¹⁸Cū mena, jīcū mani yee wedegū, niipetirā Jesucristore

ca tuo nūnūjeerā, añurije quetire añuro cū ca paderije jūori, “Añu majuropeecāmi,” cūja ca ii nūca būogūre mūja pūtopū jāa tiicojo. ¹⁹Nūca Jesucristore ca tuo nūnūjeerāra, añurije maquēre tii nemorā cūja ca tiicorijere jāa ca jee waaro, Wiogūre nūca būorūgarā jāa ca tii niirije, buaro jāa ca tii nemorijere īñorūgarā jāa ca tii niirijere, jāare cū bapa cūti waajato ūirā, cūre bejeupa. ²⁰O biro jāa tii, ate maquē cūja ca tii nemorije añurije jāa ca jee neorijere, “Cūjara jee cūucācuma,” jāare cūja ca ii wede paitipere biro ūirā. ²¹To biri añuri wāmera jāa tii nii, biirāpūa, Wiogū cū ca īa cojoro wado méé, bojoca cūja ca īa cojoro cāare to birora jāa tii.

²²Cūja mena apī, mani yee wedegū añurije ca tiirūgagu, paú wāmeri añuro jāare ca tii ūno niigūre, mecū docare mūjare, “To birora tiirucuma,” ca ūigure jāa tiicojo. ²³Tito pea, yū mena macū añuro mūja ca niipere iigū, yū mena ca padegū niimi. Aperā mani yaarā pea, Jesucristore ca tuo nūnūjeerā cūja ca tiicojo cojorā, Cristore cūja ca nūca buoro ca ūirā niima. ²⁴To biri Jesucristore ca tuo nūnūjeerā cūja ca majipere biro ūirā, mūja ca mairijere anijare ūnoña, “To biro ca biirā niima,” mūjare jāa ca ii nūca būorijere, “Díamacūra ūjapa,” cūja ca ii majipere biro ūirā.

^s 8.15 Ex 16.18.

**Jesucristore ca tuo nūnūjeerā
yee maquēre jee neorique**

9 ¹Manire biro Cristore ca tuo nūnūjeerāre tii nemorā mūja ca tiicorije maquēra mūjare yū ca owa cojo nūnū waape méé nii. ²Mee, añuro tii nemorūgarique mena mūja ca tiirijere yū maji. Jūguero macā cūmapūra, mūja Acaya macārā, ca tii nemorūga niirā mūja ca niirijere, Macedonia macārāre yūjea niirique mena yū wedewū. To biro mūja ca biirije, Macedonia macārā niipetirā jañuropūra, “Jāa cāa, jāa tii nemorucu,” cūja ca ñiro tiwū. ³To biro mūja ca bii pacaro ate maquē, mūja ca biirije yū ca wede bayi niirije watoa maquē peti tuabocu ñigū, mani yaarāre mūja pūtopū yū tiicojo cojo, yū ca ñíricarore birora añuro nii yue, ⁴jícārā Macedonia macārā yū mena waari, “To biro biicu,” mūja ca ñitiri tabera cūja ca eatipere biro ñirā. To biro mūja ca biijata, boboro mūja tamuore mūjare ñi wedetima ñirā, “Tíicārucuma,” ca ñíricarā niiri, boboro jāa tamuobocu. ⁵To biro anija mani yaarāre, “Jāa cāa, jāa tii nemorūga,” cūja ca ñíriquere queno yuerāja,” cūjare yū ca ñi cojopera nii. To biro mūja ca tiiro, mūja ca jee neorije añuro tii nemorūgarique mena mūja ca ñorijere biro, jāara mūjare jāa ca tii dotirijere biro méé niirucu.

⁶Atere tūgoeñaña: “Petoacā ca otericua, ca dica cāare petoacā jeecumi. Pairo ca otericua, ca dica cāare pairo jeecumi.”

⁷To biri mūja ca tii nemorijere tiicorā, tūgoeña pairique mena, cūja ca tiicojo dotiro mena tiicojo, tiiticāña. Mūja ca niiro cōrora mūja yeripū mūja ca tiicorūga tūgoeñaño cōrō tiicojoya. Újea niirique mena ca tiicojogure maimi Úmureco Pacu. ⁸Úmureco Pacu mūjapūre añurije ca nii nūnū waaro tii majimi, mūja ca boorije niipetirore to cānacā tiira ca chōcōa niirā niiri, niipetirije añurije mūja ca tii nemorije būaro jañuro mūjare ca niipere biro ñigū. ⁹Úmureco Pacu wederique o biro ca ñirore birora:

“Ca boo pacarāre cū yee ca niirijere batewi. Añuro cū ca tii niirije peti nūcātirucu.”^t

¹⁰Oteri majure ote ape tiicojo, ñucā cū ca baapere tiicojo, ca tiigū Úmureco Pacura mūja ca boorijere tiicojo, mūja oterique ca būu nūnū waaro tii, tiiri añurije mūja ca tii niirijere būaro jañuro mūja ca tii nūnū waaro tiirucumi. ¹¹To biro cū ca tiirā niiri, niipetirije apeye chōri, añuro mūja tii nemo niirucu, jāa j̄uoripū añuro mūja ca tii nemorijere Jesucristore ca tuo nūnūjeerā Úmureco Pacure “Añu majuropeecā,” cūja ca ñipere biro ñirā.

^t 9.9 Sal 112.9.

¹²Ate añurije maquē tii nemoriquere jāa ca jee waarije, Jesucristore ca tuo nunajejerā cūja ca cūtirije wadore tii nemoti, paū tiiri Umureco Pacure, “Añu majuropeecā,” cūja ca ñiro cāare tii. ¹³Ca tii nemorā niiri, mūja ca tiicorijore ca bii bau niiro, Cristo yee añurije quetire ca tuo nunajejerā mūja ca niirijere tee ca ñirore biro mūja ca tiirije mena ca bii bapa cūtirijere, cūjare tii nemorā cūja menare, to biri niipetirāpū menare, mairicaro maniro mūja ca tiicorijere ñari, Umureco Pacure añuro ñi nucū buorucuma. ¹⁴Nucā mūjare cūja ca juu bue bojarijepu, mūjare cūja ca mairijere Umureco Pacu añuro cū ca tii bojarijere mūja ca ñeerieque jhori, ñi bau niirucuma. ¹⁵“Añu majuropeecā Umureco Pacu,” do biro pee ñi wede majiña manirije cū ca yee manire cū ca tiicorique.

Pablo cū ca doti majirije

10 ¹Yū Pablo, Cristo cū ca añurije, cū ca mairije mena, jīcārā cūja ca ñirucurore biro mūja mena niigū ca uwi paigu nii, yoaropu niigū pea yū ñicāre ñiri méé ca ñigū nii, yū bii. ²To biri mūja pūtopu yū ca ñagū earo, jīcārā, “Cristore ca majitirā cūja ca tiirore biro tii nucū yujuma,” jāare ca ñirāre, “Yū ñicāre ñiri méé yū ca ñiro tiiticāña,” mūjare yū ñi. ³Bojocara jāa nii, bii pacarā ati yepa macārā cūja ca ameri

quēerore biro jāa tiiti. ⁴Jāa ca beju cūtirije, ati yepa maquē méé nii. Umureco Pacu cū ca yeri tutuarije, Satanás cū ca tii camota tutua niirijere ca tii yaio baterije nii. ⁵To biri Umureco Pacure tuo nunajejerūgaricaro mani ca tūgoenari wāmera ca bii camotaarijere ñi camota, bojoca cūja ca tūgoenā niirije niipetirore Cristo peere cūja ca tuo nunajejero jāa tii.

⁶Añuro Cristore mūja ca tuo nunajejer jeeño peticoaro, ca tuo nunajejerugatirāre ñañaro cūjare ca tiiparā niicārā mani bii.

⁷Mūja, bojoca baurique wadore mūja ia. Jīcū, “Cristo yū, yū nii,” cū ca ñijata, ate cāare ca tūgoenāpū niimi, Cristo yū cū ca niirore birora, jāa cāa Cristo yaarā jāa nii. ⁸“Būharopūra ca doti majirā jāa nii,” jāa ca ñirije, mūjare cūja tii yaiojato ñigū méé, añuro mūja ca nii nuna waapere ñigū, Wiogū jāare cū ca tiicoriquere ñee tiigū yū boboticu. ⁹Yū ca owa cojori pūurori mena, mūjare ñi uwiogūre biro yū ca ñirije ca niiro yū booti. ¹⁰Jīcārā o biro ñima: “Do biro tiiya manirije tutuaro mena ñi cojomí. Bii pacagu, cū majurope ñigū pea jīcū uno peerena uwaro ñi, ‘Cū ca wedejata cāare to biro ñicumi,’ ñi ecotiwí,” ñima. ¹¹To biro ca ñirā, atere ca majiparā niima: Yoaropu niirā tutuaro mena jāa ca ñi owa cojorore birora, mūja pūtopu niirā cāa, “Jāa ñicāre” ñiri méé, tutuaro mena jāa wederucu.

¹²Jīcārā cūja majuropeera, “O biro ca biirā jāa nii,” ca iirāre biro bii, jāa ca bii niirijere cūja ca bii niirije mena cōoña, jāa tiiti. Cūja, cūja majuropeera cūja ca biirijerenā īa cōoña, aperā cūja ca biirijere cōoña, tiirā, to biro cūja ca tiirijere majitima. ¹³Jāa pea jāa ca tiitiriquepurenā, “Jāa, jāa tii,” jāa iiti. Umureco Pacū jāare cū ca dotiricaro cōrora jāa tii nii. Cūra mūja p̄utopu jāa ca ea waa majiro jāare tiiwi. ¹⁴J̄uguero mūja p̄utopu ca waatiricarā nii pacarā, to biro jāa ca iijata, jāa ca tiitiriquepurenā iirā jāa iibocu. Mee, jāara Cristo yee añurije quetire mūjare jāa wede j̄horā eawu. ¹⁵To biri aperā cūja ca tiiriquepurenā, jāa yeere biro, “Jāa, jāa ca tiirije nii,” jāa iiti. Iitirāra, díamacū mūja ca tho nucū b̄uo bayi nūnua waaro cōrora, jāa ca paderijere b̄uaro jañuri jāa tii nūnua waarucu mūja watoare. Biirāpua jāa ca tiipe ca niiro cōrora, jāa īl yue, ¹⁶mūja ca niiri tabe òo pee macā yeparipu cāare, añurije quetire aperā cūja ca tiiriquepurenā, “Jāa, jāa ca tiirije nii,” iiricaro maniro. ¹⁷“O biro ca biigū niigū yū bii,” ca iigūa, Wiogū yee peere “O biro ca biigū yū nii,” cū iijato. ¹⁸Cū majuropeera, “O biro ca biigū yū nii,” ca iigū méé, “Añugū niimi,” iiricū niimi. Wiogū, “Añugū niimi,” cū ca iigū pee, “Añugū niimi,” iiricū niimi.

Pablo, to biri ñi dito bueri maja

11 ¹Íi mecūgure biro
mujare yu ca iirijere
nucāña. Úgjá. Nucacāña
petopura. ²Mujare yu ca mai
uwa jeorjea, Úmureco Pacu
yeepu doo. Jicárena Cristo
wadore ca tuo nñuajeeparā
mujare yu cho, jicó wāmo uñu
mena ca nii ñaatigore biro ca
niirare mujare cüre ami earugu.
³Biigurha, pino cü ca ii dito
majirije mena tñrñumpru Evare
cü ca ii ditoricarore birora,^v
mujá cää ii dito ecori, Cristore
añuro tuo nñuajee, ii nucü bue,
cüja ca tii niirijere tñgoeñia maa
wijia camotatibocuma," yu ii
uwi. ⁴Jicárä Cristo yee queti
mujare jää ca wedericarore biro
mée mujare cüja ca wedero,
ñucá Añuri Yeri yee maquere
bojorica wäme bue, añurije
quetire mujá ca tuo jñoriquere
bojorica wäme pee mujare bue,
cüja ca tiirije peera popiye jicáto
añuro mujá tuo nñuajeecä. ⁵Yu
pea, jicáti uno peera, Jesucristo
yee queti wederi maja ca nii
majuropeeräre biro ca bii
ditoräre yu doca cümuti. ⁶Yu ca
wederije peera bharo ca iitigu
nii pacagu, yu ca majirije peera
do biro ca tiiya manigü yu nii.
Atere paú wämeri jää ca tii
niirije mena mujare jää ñnowu.
⁷¿Mujá peere ca nii
majuropeera mujá ca niipere
iitigu, yu pea watoa macüre

^u 10.17 Jer 9.24. ^v 11.3 Gn 3.

biro biicāri, wapa manirora Umureco Pacu yee añurije quetire mujare yu ca wedejata, ñañarije tiigh yu tiijapari? ⁸Mujare tii nemorug, aperā Jesucristore ca tho nñunjearā, wapa tiirica tiiri yure cūja ca tiicojorijere ñeeg, cūja yeere ēmagure biro yu tiiwu. ⁹Muja putohopu piigh, apeye uno boo pacagu, jīcū uno peerena mujare yu jāi pato wācōtiwu. Mani yaarā Macedonia macārā ca dooricarā earā, yu ca boorijere yure tiicojowa. Niipetirijepura mujare yu jāi pato wācōtiwu; to birora yu biicā nñunua waarucu. ¹⁰Díamacūra Cristo yee díamacū ca niirije yupure ca niirore birora, jīcū uno peera Acaya yepa macārā, ate: “To biro ca biig yu nii,” yu ca ii tugoeña bayi niirijere, “Yee iimi,” yure ii majitima. ¹¹¿Nee tiigh o biirije yu wedeti? ¿Mujare ca maitig niiri, to biro yu iigajati? Umureco Pacu, mujare yu ca mairijere majimi. ¹²“Yu ca tii niirijere to birora yu tiicōa niirucu,” ii ditori maja, jāare biro biirugārā, cūja majuro cūja ca tii niirijerena “O biro ca biirā jāa nii,” ca iirā, do biro cūja ca tii majitipere biro iigh.

¹³To biro ca iirā, añurije quetire wede doti cojorcarā majurope méé, ii ditori maja, Cristo cū yee añurije quetire cū ca wede doti cojorcarāre biro ca bii ditorā niima. ¹⁴Atea ca bii majiña manirije uno méé nii. Satanás'pura, Umureco Pacu

puto macū añugure birora biicā majimi. ¹⁵To biri cūre padē bojari maja cāa, añurije maquēre paderi majare birora cūja ca biirijea ca majiña manirije uno méé nii. To biri ñañaro cūja ca tiiricarore birora, ñañaro tii ecorucuma.

Pablo ñañaro cū ca tamorique

¹⁶Jīcū uno peera “ ‘Ca mecāgu niimi,’ yure cū iiticājato,” mujare yu ii ñucā. To biro yure maja ca iijata, “Ca mecāgure birora cū iicājato,” yure iicāna, yu cāa petopura, “O biro ca biig yu nii,” yu ca iipere biro iirā. ¹⁷O biri wāmē biicāri, “O biro ca biig yu nii,” yu ca iijata, Wiogu cū ca boorije uno méére iig yu ii. Yu ca ii yeerijere biro pee nii. ¹⁸Paú, cūja yee maquē cūja ca bii niirijerena wederique paiona. Yu cāa to birora yu iirucu. ¹⁹Buaro ca majirā maja nii. Bii pacarā ca ii mecūrārena añuro maja tho nñunjee. ²⁰Ñucā mujare doti epe, mujare padē doti epe, maja yeere jeecā, ñañaro mujare tii epe, mujare paacā, ca tiirāp cāare añuro cūjare maja tho nñunjee. ²¹Atere iiruga bobo pacagu, “Jāa pea to biro biirugārā ca tugoeña bayitirā peti jāa niicāwu,” yu ii.

Aperā, “O biro ca biirā jāa nii,” cūja ca iijata, yu cāa to birora yu iirucu, atea ii mecūriquere biro ca nii pacaro. ²²“Hebreos cūja ca nijata, yu cāa hebreo bojochra yu nii. Israelitas cūja ca nijata,

yu cāa israelita bojocura yu nii. Abraham pāramerā cāja ca nijata, yu cāa Abraham pāramira yu nii. ²³Cristore pade bojari maja cāja ca nijata, yu doca cāja ametuenero Cristore pade bojari maju yu nii. Atere ūigu, ca ii mecūgure biro ii pacaguu, yua cāja ametuenero pade, cāja ametuenero pau tiiri tia cūu eco, cāja ametuenero ūñaropu bape eco, pau tiiri, cāja ca jīarugaro uwioro bii, yu biiwu. ²⁴Judíos baperā treinta y nueve niirije peti cāja ca baperijere jīcā amo cōro niirije peti yu bape ecowu. ²⁵Itiati peti yucaguu mena yure paawa. Jīcāti ūtāgaari mena yure deewa. Itiati peti yu duawu. Dia pairi yaapu jīcā rūmu, jīcā ūami, bii paja yuju dua yai boo, yu biiwu. ²⁶Yu ca catiri rūmrirre to birora aperopu waacoarucu, doocā doorucu biigu, ca uwiocāro diaripu, jee dutiri maja cāja ca uwiocāro, yu yaarā judíos'ra cāja ca uwiocāro, judíos ca niitirā cāja ca uwiocāro, macāpu cāare ca uwiocāro, ca bojoca maniropu cāare, dia pairi yaapu cāare, ūucā Jesucristo yaarāre biro ca bii ditorā cāja ca uwiocāro yu waa yujuwu. ²⁷Buaro pade, ūñararo tamu, pau tiiri cāniri méé bii, queya, oco jiniruga, pau tiiri baari méé bii, ūñararo yuju bu nucū yuju,

juti boo paca, yu biirucuwu. ²⁸Apeyera ūucā to cānacā rumura niipetirā Jesucristore ca tuo ūnūjeerāre tūgoeñama ūigu, buaro yu tūgoeña yaja pua. ²⁹Jīcā cāja ca tūgoeña bayitijata, yu cāa cāja birora yu bii. Jīcā ūnore ūñararo cāja ca tiiro cāja ca tiijata, cāja menare buaro yu ajiá.

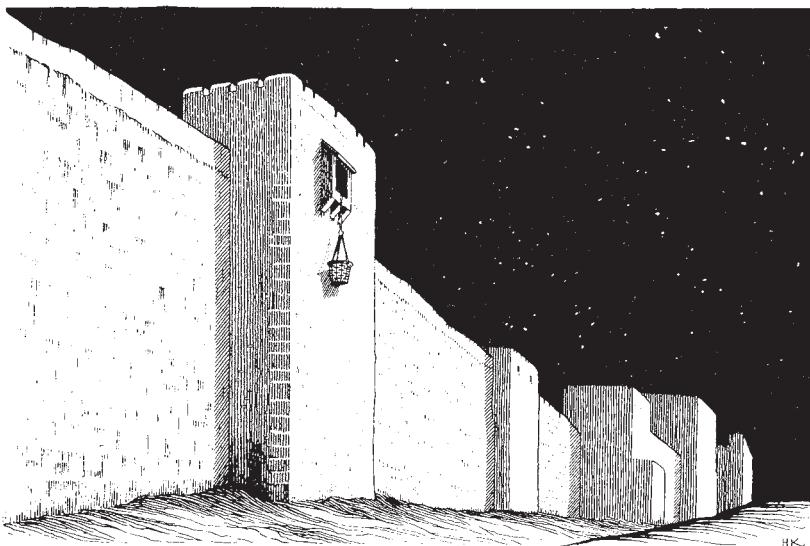
³⁰“O biro ca biigu yu nii,” yu ca ūrūgajata, ca tūgoeña bayitigure biro yu ca niirije peere, “O biro ca biigu yu nii,” yu ūrucu. ³¹Ūmureco Pacu, mani Wiogu Jesús Pacu, to birora ii ūucā buocōa niiricu, yu ca ii ditotirijere majimi.

³²Damascopu yu ca niiro, wiogu Aretas cāja ca doti niiri yepapure ca niiri yepa macārāre ca juo ūigu,^w yure cāja ūejato ūigu uwamarāre joperire cote dotiupi. ³³Yu peera piwupu ami jāari, tii macāre ca nii amojoderi tudi macā jopepu yure yoo duwiocā cojowa. O biro bii, yure ca ūneerūgarāre yu duticoawu.^x

Ca biipere Pablo cāja ca ūriique

12 ¹Yu majuropeera, “O biro ca biigu yu nii,” ūriique menara, ūne ūno buaña mani. To ca bii pacaro, Wiogu ca biipere yure ūño, yure majio, cāja ca ūriiquere yu wederucu. ²Jīcā Cristore ca tuo ūnūjeegu, ūmureco Pacu cāja ca niiri tabepu

^w 11.32 Gobernador. ^x 11.32-33 “Damascore eagu, do biro ca tiiya manigure biropu tūgoeña vjea nii pacaguu, cāja, ca ūñña manigure biro piwupu yure cāja ca yoo duwio cojoro yu duti catiwu.” Hch 9.23-25.

Piwu mena Pablore cāja ca yoo duwiorique. 2Co 11.33

ca ami waa ecoricure yu maji. Tee ca biircaro jiro pua amo peti, dūpore baparica penituario ca niiri cāmari ametua. Yu majiti, ati upu menara ami waa ecogu, cā yeri wadore ami waa ecogu, biijacupi.^y Umureco Pacu wado majimi. ³To biro ca biircure yu maji, ati upu menara ami waa ecogu, cā yeri wadore ami waa ecogu, biijacupi. Umureco Pacu wado majimi. ⁴Ca añu ametueneri tabepu^z ami waa ecori, to biro ūrugaro ii, ca ii majiña manirije, jicā bojocu uno peera ca wedeya manirijere tħoupi. ⁵Jicā to biro ca biircu docare, “To biro ca biigū niimi,” yu ii maji. Yu yee maquē peera jicā wāme uno peera, “To biro ca

biigū yu nii,” yu ii, ca tħogoeña bayitigu yu ca niirije pee docare, to birora yu ii. ⁶“To biro ca biigū yu nii,” yu ca ijjata, watoara ii meċugħu méé, díámacuū īġu yu iibocu. Bii pacagħu yu ii, jicā uno peera, “Cā ca bii niirije, cā ca iirije, ametueneropu īċāmi,” yure cāja ca ii tħogoeñatipere biro īġu.

⁷Ate añurije yħre ca bii iñorijere yu ca īarique jħorri, “O biro ca biigū yu nii,” ii ametuene neħċāremi īima īiro, potaga upħre bħaro ca puniro cōro ca punirijere yu tamuowu, Satanás īnañaro yħre tiiruġu cā ca tiirijere. ⁸Itiati peti tee īnañaro yu ca tamuorijere cā ametuenejato īġu, Wiogħre

^y 12.2 Pablo, cāra cā ca biiriquerena cā ca iirique nii. ^z 12.4 Paraiso.

yu jaimiwu. ⁹Wiogu pea o biro yure i*wi*: “Mure yu ca mairije menara añucā. Tugoeña bayitiricaro peera yu ca tutuarije añuropu bii bau nii ea.” To biri ca tugoeña bayitigu yu ca niirije peere, ujea niiriqe mena, “O biro ca biigu yu nii,” yu i*ii*, Cristo cā ca tutuarije yure ca niicōa niipere biro i*īgu*. ¹⁰Tee juori, yu ca tugoeña bayitirijere, yure cāja ca acaro bui tutirijere, yu ca apeye boo pacarijere, ñañaro yure cāja ca tiirugu nunujeerijere, Cristo juori ñañaro yu ca tamuorijere, buaro yu ujea nii. Ca tugoeña bayitigu niigu peera, buaro yu tutua.

Corinto macārā juori, Pablo cā ca tugoeña pairique

¹¹Ca mecūgure biro yu biiwu; mujara to biro yu ca biiro yure mujja tiiwu. Mujja peera yu yee maquere añuro ca wedeparā mujja niimiwu. Watoa macā nii pacagu, jīcā wāme uno peerena, “Jesucristo yee queti wederi maja ca nii majuropeerā jää nii,” ca i*īrā*re yu doca cūmuti.

¹²Mujja putopu, ñañaro tamo pacagu tugoeña bayi, ca i*ā* ñaaña manirijere tii bau nii yu ca tiirijera, Jesucristo yee queti wederi maju peti yu ca niirijere mujare bii i*īnow*u. ¹³Mujja, ¿nee peere aperā Jesucristore ca tuo nunujeegure yu tiicojowu. ¿To docare Tito, i*ī*ditorique mena mujja yee wapa tiirica tiirire cā jeeri? ¿Jää puarapura, jīcā peere biro tugoeñarique cūtiri, jīcā wāmera jää tii nunuha waatiti?

¹⁴Mee, itiati mujare i*īag*u waarugu queno yuegu yu tii. Mecā cāare yu j*āi* pato wācōtirucu. Mujja ca cuorijere yu amaati, mujarena yu amacā. Cāja pacu pee niima, cāja puna yee ca niipe wapa tiirica tiirire ca jee neorā. Cāja puna pee cāja pacu yee ca niipere jee neotima. ¹⁵Yu ca cuorijere niipetiro añuri wāme mena mujare yu tii nemorucu. Ñucā añuro mujja ca niipere i*īima* i*īig*u, yu majuropeepu cāa, yu ca bayiro cōro mujare yu tii nemorucu. Buaro mujare yu ca mai pacaro, ¿mujja pea petoacā yure mujja mairāti? ¹⁶Yuha, jīcāti uno peera mujare j*āi* pato wācō yu tiitiwu. ¿Ca i*ī* dito majigu niiri, mujja yeere jeerugu mujare yu i*ī* ditori? ¹⁷Jīcārā mujja puto yu ca tiicojo cojoricarā mena, ¿mujare yu i*ī* ditoupari? ¹⁸Titore mujja putopu i*ā* doti cojogu, cā mena apī mani yuu Jesucristore ca tuo nunujeegure yu tiicojowu. ¿To docare Tito, i*ī*ditorique mena mujja yee wapa tiirica tiirire cā jeeri? ¿Jää puarapura, jīcā peere biro tugoeñarique cūtiri, jīcā wāmera jää tii nunuha waatiti?

¹⁹Ape tabera, “Añuro jääre cāja i*jato* i*īrā*, to biro i*īma*,” jääre mujja i*ī* tugoeñacu. To biro méé bii: Cristo yaarāre birora, Umu^{reco} Pacu cā ca i*ā* cojorora jää wede. Yu yaarā yu ca mairā, niipetiro jää ca tii niirije, añuro mujja ca nii nunuha waape maquē niiro

bii. ²⁰ M舅ja p舅top舅 y舅 ca ūag舅 waaro, y舅 ca boorore biro b舅a eati, y舅 pee c舅a m舅ja ca boorore biro biiti, biibocu ūima ūig舅, y舅 uwi jañu. Ņuc舅 jic舅ri c舅ro ca nii majiñña manirije, ūa tuturique, ajiarique, ūa ugrique, queti pairique, wede pairique, "O biro ca biir舅 jää nii," ūirique, añuro ca nii majiñña manirije, niibocu ūima ūig舅, y舅 uwi jañu. ²¹ Ņuc舅 jiro mujare y舅 ca ūag舅 waaro, y舅 Umureco Pac舅, m舅ja ca ūa cojoro boboro y舅 ca tamñoro yure tii, y舅 pea pa舅 juguerop舅 ñañarije c舅ja ca tiirucurique, tiirica w舅me c舅ro meép舅 ñee epericar舅 c舅ti yai waarique, c舅ja ca tiirucuriquere c舅ja ca tii niirijere, "C舅ja ca tugoeña yeri wajoatiro b舅aro y舅 otibocu," y舅 ii uwi.

Wede majio yapanorique

13 ¹Ano y舅 ca waape mena itiati mujare ūag舅 waag舅 doog舅 y舅 tii. Puar舅, itiar舅 ca ūaricar舅 c舅ja ca wede nemorije mena niipetirijep舅, "To biro biirucu," ūirique niirucu. ²Mujare p舅ati y舅 ca ūag舅 earica tabere, mee y舅 wede majio yerijääaw舅. Mec舅 yoarop舅 niigh舅 c舅a, y舅 ii nemo cojo Ņuc舅. Jiro m舅ja p舅top舅 waag舅, juguero ñañarije ca tiiricar舅re, Ņuc舅 jic舅 ūno peerena y舅 ūa boo pacatirucu. ³M舅ja, Cristo y舅 menap舅 c舅 ca wederijere m舅ja majirug舅. C舅a, m舅ja mena c舅 ca tii niirijere ca ii bayitig舅 meé niimi. C舅 ca

yeri tutuarijere m舅ja watoare tii niimi. ⁴Díamac舅ra nii, ca ii bayitigure biro yuc舅 tenip舅 c舅 ca paa pua tuu jia ecoriquea. Mec舅ra Umureco Pac舅 c舅 ca tutua majuropeerije jiaori catimi. Jää c舅a c舅 ca ii bayitiriquere to birora jää bii nemo nii. To biro bii pacar舅 Umureco Pac舅 c舅 ca tutuarije jiaori, Cristo mena jää cati niirucu, mujare tii nemorugar舅.

⁵Díamac舅 m舅ja ca tuo nac舅 b舅 niirijere to birora jää tii nñajecoa niimiti ūir舅, m舅ja majuropeera ūa beje ñaaña. M舅ja majurope ūa cooñañaqué. ¿Jesucristora mujapure c舅 ca niic舅rijere m舅ja majititi? To birora biimi, díamac舅ra c舅re ca tuo nñajeerära m舅ja ca nijata. ⁶Díamac舅ra c舅re ca tuo nñajeerära jää ca niirijere m舅ja ca ūa majipere y舅 yue.

⁷Ñañarijere jic舅 w舅me ūno peerena m舅ja ca tiitipere biro ūir舅, Umureco Pac舅re mujare jää jai boja. "Añuriye wado ca tiir舅 jää nii" ūir舅 meé jää ii, m舅ja peere, "Añuriye peere c舅ja tijjato" ūir舅 pee jää ii, "To biro iic舅r舅 ūima" c舅ja ca ūir舅 nii pacar舅. ⁸Díamac舅 ca niirijera do biro pee jää tii camota majiti. Teerena ca tii nemor舅 niir舅 jää bii. ⁹Jää pea ca tugoeña tutuatir舅 jää ca niic舅ro, m舅ja pea ca tugoeña tutuar舅 m舅ja ca niirijere, jää ūjea nii jañu. To biri añur舅 m舅ja ca nii eapere ūir舅, Umureco Pac舅re mujare jää juu bue bojacoa nii. ¹⁰Ate jiaori,

mujare ūagü waaraugü juguero yü owa cojo, toopü eagu, mujare ca tuo nunaueerijere cū tii camotajato ūigü méé, añuro mujare ca bii nuna waapere ūigü, doti majirique Wiogü yure cū ca tiicorique mena tutuaro mujare yü ca ū eatipere biro ūigü.

Añu doti yapanorique

¹¹ Yü yaarā, to cōrora mujare yü ū. Ujea niiña. Añuro mujare ca niipere amaña. Mujare yü ca wede majorijere tuo nunaueeyea. Jicū peere biro tugoeñarique

cuti, añuro nii, bii niiña. Ameri mairique, jicāri mena añuro niirique Umareco Pacü, mujare menara niirucumi.

¹² Añuro ameri mairique mena ameri añu dotiya. ¹³ Mani yaarā Cristore ca tuo nunaueerā niipetirā mujare añu doti cojoma.

¹⁴ Mani Wiogü Jesucristo cū ca añurije, Umareco Pacü cū ca mairije, Añuri Yeri añuro mujare cū ca bapa cuti niirije, mujare niipetirā mena to nijato.

To biro to bijato.
Pablo